

Arvutimaailm 9/05

19 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

[Inimene - infokandja ametnike vahel?](#)

Enel Pungas

Eesti kõrge IT-tase on kõigile teada. Samas võib leida kohti, kus inimese jaoks pole midagi muutunud. Olukorra näitlikustamiseks toon näite ühe noore ema käikudest pärast lapse sündi.

Haridus

[Nõuded arvutiklassidele](#)

Tõnu Vare

Programm Tiigrihüpe Pluss koos sinna juurde kuuluva rakenduskavaga kinnitati valitsuse istungil 23.01.2001. Arengukava Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia Eesti koolis 2001-2005 keskendus IKT arengu toetamisele Eesti üldhariduses ja õpetajakoolituses. Arengukava lähtus valitsuse infopoliitikast ja Eesti haridussüsteemi arengu kontseptsioonist, olles selle rakendusdokumendiks IKT-ga seondavas valdkonnas. Arengukava eesmärgid olid vastavuses Euroopa Liidu algatuse eEuroopa - Infoühiskond kõigile - tegevuskavaga. Arengukava visioon nägi muuhulgas ette, et koolis viidaks arvutiklassid vastavusse tervisekaitse nõuetega.

Turvalisus

[Lihtne Safe'n'Sec](#)

Jaan Vare

Sel kuul toob StarForce välja viirusetõrjetarkvara Safe'n'Sec uue versiooni. Kirjutamise ajaks ei olnud seda võimalik veel testida, kuid proovisin eelmist versiooni - Safe'n'Sec 1.1, mis peaks ka eesti keeles kättesaadav olema.

[Nähtamatud pahalased](#)

Peep Loorits

Koos Interneti leviku laienemisega on suurenenud oluliselt pahavara levik. Kuid pahavara arendajatel on probleem - pidevalt hingavad kuklasse mitmesuguste tõrjesüsteemide arendajad. Seetõttu toimub intensiivne uute võimaluste ja tehnoloogiate otsimine ja areng. Tõusvaks trendiks on saanud tehnoloogiad, mis võimaldavad pahalasel jääda märkamatuks nii tõrjeprogrammidele kui ka opsüsteemile. Üldiseks nimetuseks kõigile sellisele on saanud rootkit, mille all mõeldakse nii nähtamatuks jäävat pahalast ennast kui ka meetodeid ja valmis koodijuppe, mis annavad mõnele pahaprogrammile peitumisvõime.

Ajalugu

Andmebaasist ATS

Mati Krull

Kui peaks koostama teksti mõne teatmeteose tarbeks, siis kirjutaks nii: Eesti Maaviljeluse Instituudi arvutuskeskuses arvutitele Minsk-22 ja EC loodud aruandemete töötlussüsteem, mis võimaldab andmete sisestust, kontrolli, korrektuuri, salvestust magnetkandjatele, valikut ning rühmitamist, uute tuletatud andmete leidmist ja tulemuste väljastamist. Nüüd, üle kolmekümne aasta hiljem, ütleks, et kus ime - see ju täiesti tavaline andmebaas. Enne aga, kui kergekäeliselt hukkamõistvat otsust langetada, tasuks uurida arvutite tarkvara loomise ajalugu. Seda teeme meiegi, tuginedes süsteemile ATS.

Visioon

[Unistus juhtideta riigist](#)

Valdek Laur

Ma nägin und ühest riigist, kus puudusid juhid. Seal polnud ametkondi, polnud parlamenti, polnud ministreid, polnud nõunikke, polnud volinikke - polnud administratsiooni. Kuid olid olemas kõik tavakodanike seisukohalt vajalikud riiklikud hüved - tervishoid, haridus, kultuur, turvalisus, heakord, logistika. Suure administreeriva rahvamassi asemel oli vaid üks suur infosüsteem, mis ühest otsast imes sisse riiki puudutavaid andmeid ning kodanike eraldatavaid vahendeid, teisest otsast sülitas välja aga käske ning raha.

Mida tehakse Internetis, 5

Pille Pruulmann Vengerfeldt

Selle numbri teemaks on Interneti kasutuse tüübid. Interneti kasutamise viise ja seal pakutavaid teenuseid on väga palju. Erinevad leheküljed, erinevad võimalused - pakutava hulk suureneb iga päevaga. Et Interneti kasutajate uurimisega siiski toime tulla, tuleb pakutavaid teenuseid kuidagi grupeerida ja liigitada. Oluline on siinkohal siiski meele pidada, et tegemist ei ole mitte kasutajatüüpidega, vaid esialgu kasutuse tüüpidega. Ei eristata mitte inimesi, vaid teenuseid.

Internet

Kasutajakeskne veeb

1. Otsingusüsteem

Mihkel Uukkivi

Ajal, mil üha enam kasutatakse Interneti igapäevaste toimingute sooritamiseks, muutub aina olulisemaks veebilehistute kasutaja- ja kliendikesksus. Kui reaalses maailmas eksisteerivad teatud reeglid - tänavatel on nimed ja majadel numbrid, mistõttu oskame leida vajalikke aadresse, siis virtuaalses keskkonnas kolmemõõtmelised ja harjumuspärased tähised puuduvad. Seetõttu vajamegi märke, tähiseid ja viitu (juhtnöörid, normid, standardid), mis aitaksid meil veebikeskkonnas navigeerida.

Kuidas hinnata veebilehekülje kasulikkust?

Villu Parvet

Enamik Eesti firmadest soovib endale veebilahendust, mis oleks kasulik ja tooks juurde kliente. Ometi tundub, et kaugeltki mitte kõik ei tegutse vastavalt antud eeldusele. Tihti kutsutakse ellu lahendused, mis võivad olla küll huvitavad ja originaalsed, kuid ei teeni antud eesmärki just kõige paremal moel.

Püsiühendusi on maailmas üle 176 miljoni

Tõnu Vare

Suurbritannia uuringufirma Point Topic avaldas sügiskuu lõpus järjekordse põhjaliku ülevaate maailma püsiühenduste kohta. Juuli seisuga oli maailmas 176,3 miljonit püsiühendust. Poole aastaga lisandus 24,3 miljonit. Kui tõus jätkub samas tempos, siis ületatakse aasta lõpus 200 miljoni piir.

Leim, ühiskonna lõhestaja ja vabaduse vaenlane

Ville Jehe ja Keit Rohtla

Hiina vanasõna ütleb, et vihkamine rikub anuma, milles teda hoitakse. Leimi ehk netiõeluse levik Eestis võib Interneti-kultuuri arengule palju halba teha. Leimi halvavat mõju arukale netinvestlusele on ju ilmselt raske ümber lükata. Ülimalt vaieldav on aga see, milliste meetoditega leimist lahti saab. Selle üle väitlevad Eestis praegu kaks koolkonda - hoia-koolkond ja keela-koolkond.

Brauserid stardijoonel

Jaan Vare

Maailmas on kümneid brausereid, mida kasutab vaid käputäis netikodanikke. Nende kõrval on aga miljonid, kes on truid ühele kindlale veebilehitsejale - olgu selleks siis palju kõmu tekitanud Internet Explorer, revolutsiooni algusaegadest tuttav Netscape, haibitud Firefox, „maailma kiireima brauseri“ tiitlit kandev Opera või mäkiinimeste Safari.

Kasutajapoolne CSS ehk võõrastel veebilehtedel oma tahtmise kehtestamine

Rene Saarsoo

Sageli juhtub, et külastame lehekülgi, mis panevad meid ühel või teisel moel kannatama. Olgu põhjuseks siis loetamatult väike font, tekstist eristamatud lingid või silmipimestav värvigamma. Kui selline leht sisaldab meile vajalikku informatsiooni, ei saa me ka lihtsalt põgeneda ja loota, et me seda õnnetut üllitist enam kunagi ei kohta.

Riistvara

Kuus mobiili Samsungilt

Veiko Tamm

14. oktoobril tutvustas Samsung kuut uusimat viimases kvartalis tarbijate ette astuvat mobiiltelefoni. Nendeks on D600, D720, E350, E760, X200 ja X700.

Enduro M570PD

Veiko Tamm

Eelmises numbris tutvustasime Aceri lipulaeva sülearvutite seas: Ferrari 4005 ning pidime nentima, et see masin on juba arvestatav asendus lauaarvutile ka tõsisema mänguhuvilise jaoks. Ent nüüd Ordi poolt pakutav sülearvuti ületab ka Ferrari tulemusi, ja seda tänu oma graafikavõimsusele.

Tarkvara

[Ajumänezher tõstab toonust](#)

Ka kõige põnevam ettekanne või raport võib muutuda neetult igavaks ja tüütuks, kui vastu vaatab ainult tuim tekst. Excelis tehtud graafikud, Wordis kirjutatud tekst ja seinale paisatud PowerPointi fail leevendavad küll pisut olukorda, kuid koormavad samas autorit lisäülesannetega. Appi tõttab stiilne MindManager.

Ärianalüüs enne tarkvara juurutamist

Hanna-Helena Dunning

Milline on ettevõttele vajalik tarkvaralahendus? Millised on ettevõtte tegelikud vajadused, mis teostatava lahenduse tingivad? Need on küsimused, mida iga ettevõtte äri- ja IT juhtkond endalt küsivad enne tarkvarahanke vajaduste nimekirja koostamist.

[Maailm ilma installeeritava tarkvarata](#)

Kaido Einama

Kas poleks tore, kui oma arvutisse ei peaks enam installima ühtki tarkvara ja ei peaks pidevalt silma peal hoidma uuendustel, maksma värskenduste (upgrade) eest ning lõpuks muretsema, kas kogu see kraam ikka kõvakettale ära mahub ja mälu jagub? On tore, ja varsti on see toredus osa meie igapäevasest arvutielust. Sest tarkvara on muutumas teenuseks.

Rakendustarkvara

B2B infovahetuse arenguperspektiivid

Margus Tammeraja

B2B ehk business to business (eestikeelsena oleks vast kõige õigem öelda „firmadevaheline“) infovahetusest võime rääkida alates 1960.

aastatest, mil osutus tehniliselt võimalikuks edastada andmeid erinevate ettevõtete infosüsteemide vahel. Üsna peatselt jõuti ka arusaamisele, et kui iga ettevõtte infosüsteemi arendaja lahendab andmevahetuse teema vaid temale meelepärasel viisil, jõuame olukorrani, kus tuleb omada eraldi liideseid kõigi B2B partneritega.

Kuidas vähendada IT riske?

Enno Veikesaar

Tänapäeval on informatsioon enamike ettevõtete jaoks elulise tähtsusega. Kõikvõimalik teave lubab meil mõista kliente ja pakkuda neile personaalseid lahendusi. Väärtusliku informatsiooni hulk kasvab märkimisväärse tempoga, muutes selle kaitsmise igapäevaseks ülesandeks.

GIMP-i kursus. Viies tund

Marge Kaplinski

Eelmisel korral lõpetasime pintsliite, mustrite ja gradientide juures ning pidime seekord värvidega edasi minema. Täna räägime esmalt natuke dialoogist Colors, mis on ühtlasi viimane samm GIMP-i kasutajaliidesega tutvumise teel ning siis saame edasi liikuda värvide töötlemise juurde.

OP süsteemid

Vista Beta 2 - mida arvata?

Indrek Triipus

Windows Vista (koodnimega Longhorn) on järgmise generatsiooni operatsioonisüsteem Microsoftilt, mille kohta jagub negatiivseid arvamusi. Aga ei ole see nii hull, avatud lähtekoodiga tarkvara fänni poolt vaadates tundub isegi üpris hea.

Varia

[Go ja Go2](#)

Enn Veenpere

Inimesel peab olema valikuvõimalus. See pidi meile äsjastest valimistest taas meelde tulema. Seni oleme tutvustanud põhiliselt Thales (Magellan) ja Garmin'i firmade GPS-e. Nüüd siis alternatiivina firma Lowrance mudelite odavamast otsast iFINDER GO ja GO2.

[Mis on digimaal?](#)

Janek Ruus

Digimaal on maal, mis on loodud arvuti ja vastava tarkvara abiga, kasutades traditsioonilise maalimise meetodeid. Maalimisel kasutab kunstnik põhilise tööriistana pintsli, mida ta juhib oma käega. Digitaalse maali loomisel kasutab kunstnik digitaalset pintsli, millega ta maalib arvuti ekraanil kuvatavale digitaalsele lõuendile vastava tarkvara töökeskkonnas. Digitaalset pintsli ja kõiki muid tööriistu, mida tarkvara võimaldab, juhib kunstnik hiire või digilaua vahendusel, sarnaselt tavamaaliga, oma käega.

Mängud

Uudised

Lauri Jürisoo

Sudeki

Kaimar Palts

Selle RPG tabavaks kirjeldamiseks sobiks kõige paremini üksainus sõna - päikeseline. Sudeki on positiivne, värvikirev ja sõltuvust tekitav, kahjuks ka suuremate ja väiksemate möödapanekutega manatud.

Fable: The Lost Chapters

Timo Tomson

Xboxil tänu edukale reklaamikampaaniale ilma teinud rollikas jõudis arvutikasutajate väikeste ahnete näppude vahele. Kas 1,2 miljoni koopia suurune müügiüld peegeldab selle tegelikke väärtusi?

Ida ja Lääne igavene võitlus

Tarmo Toomepuu

Kuidas saavad mõned asjad olla niivõrd erinevad? Kasvõi RPGd, näiteks. On tõmmatud suht kindel piir idamaiste ja läänelike vahele, sest neid ei saagi kokku panna. Ühete austajad vinguvad teiste kallal ja vastupidi, justnagu igaveses hea ja kurja võitluses. Teemegi tutvust nende kahe omadustega, tähtsamate seeriatega-faktidega ja anname rollikatest üldse parema ülevaate.

Final Fantasy VII

Kaimar Palts

Oli aeg, kus rollikate nautimiseks polnud tarvis enam kui mõned unetud entusiastid, mahe küünlavalgus, kulunud täringud ja mängukomplekt.

Mina ja arvuti

Olavi Tammemäe: Internet peaks olema turvalisem

Jaan Vare

Keskonnaministeeriumi abiminister Olavi Tammemäe puutus arvutiga esimest korda kokku 16 aastat tagasi ning on sellest ajast alates pidev arvutikasutaja. Aga ainult tööl, sest kodus tal arvutit pole ja tööasu sinna enam ei vii.

Juhtkiri

Arengule jalgu jäänud

Jaan Vare

Kommenteerimine võrguväljaannetes on midagi erilist, Eestile ainuomast, mida ei kohta enamiku riikide e-ajakirjanduses. Tõepoolest,

kommenteerimisvõimalus oli kunagi sealgi olemas, kuid enam see nii pole või on marginaalse tähtsusega.

- [AM arhiiv](#)